

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Petri Cvnæi de Repvblica Hebræorum Libri III

Cunaeus, Petrus

Lvgd. Batavor., 1632

Cap. XV. Quibus artibus Hieroboamus ad regnum obrepserit.
Rerumpublicarum inclinatio, conversioque. Scipionis prudentia
verecundiaque in lustris condendo. Carme[n] lustrale pro republica.
Ingenium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65527](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65527)

adfuit numen, ut ante solebat. Iactant illa vulgò Iudæi, quæ in libro Iuchasin refert Rabbi Zacuth: *אש על המזבח וזבין ככלב כי בטל כחו שחטרו חמשה דברים* *בבית שני ובבית ראשון היה כאריהו* *Ignis super altare cubabat, tanquam canis, quia vis ejus extincta erat, postquam quinque res defecere in posteriore templo. At in priore erat ignis iste velut leo.* Enimverò ait eruditissimus scriptor, illa quinque defecisse, quæ jam diximus sic occultata à rege Iosia esse, nunquam ut postea reperta à nepotibus sint. Ponam in extremo, quod pene me fugerat, quia leve est. Placuit Talmudicis, reges Israël, qui, secessione à Iudæis facta, sedem imperii Samariam tenebant, haud delibutos illo oleo fuisse, quod ex edicto numinis confectum à Mose erat. quare Eliam non nisi balsamo vulgari usum esse, cum Iosaphati filium Iehu ungeret. Sed ipsi addunt: *יד שרבר זרה מסור ביד החכמים:* *id modo sic traditum à sapientibus esse.* ut jam non magnopere laboremus, quàm hoc verum sit.

CAPUT XV.

Quibus artibus Hieroboamus ad regnum obrepserit. Rerumpublicarum inclinatio, converstioque. Scipionis prudentia vere-

verecundiaque in lustris condendo. Car-
men lustrale pro republica. Ingenium
plebis quale. Cur urbem Sichemum te-
nuerit Hieroboamus. Religionum sacro-
rumque mutatio quoddam flagitiosæ
dominationis arcanum. Ex decem tri-
buum secessione quot mala extiterint.
De Sesostri falsa Herodoti narratio. Re-
gni Samaritici everfio. Transportatio
gentium cur à victoribus facta. Iudæo-
rum exilium. Ex Ierosolymæ spoliis
templum Beli, & Babylonis munitio,
tum pensilia nemora, murique coctiles.
Græcorum futilitas, ex Beroso. Redi-
tus Iudæorum in Palestinam. Impe-
rium ad Levitas devolutum. Contem-
tiones eorum de imperio.

Gentis Hebrææ unitas, & pulcherri-
mi imperii contextus in duas par-
tes dissiluit, Hieroboami, hominis
gnavissimi acerrimique, artibus, qui,
quod apud Aristotelem Theslalus ille
ait, esurire sibi visus fuit, ni imperita-
ret. Is, cum in bello tribui Iosephi præ-
esset, atque à vate adductus in spem re-
gni esset, ratus, id quod res est, princi-
patum fato dari, animum vastum cu-
pidumque ad obtinendam domina-
tionem flexit. Iam primum fidem mi-
litum sollicitavit, eorumque studia à
Salo-

Salomone avertere ad se conatus est. Sed cum palam esse id consilium intellexerat, supplicium ut vitaret, in Agypto delituit. Mox defuncto Salomone, in patriam reversus, opportunos magnis conatibus reperit transitus rerum. Ibi tributorum onera, exactio- numq; iniquitatem obtentui sumpsit ad commovendam plebem, omniaque late turbavit, & maximarum calamitatum, quæ Palæstinam mox invasere, autor fuit. Enimvero, est hoc ita natura comparatum, nullius ut magnæ civitatis diu eodem loco stet fortuna. Pervenerat tunc ad summum felicitatis Hebræa respublica. Tutæ, tranquillæque res omnes, adfluentia opum incredibilis, reges principesque in vicino, atque etiam procul, amici erant. Neque jam ultra fuit, quo exurgeret ejus magnitudo. Quare, incrementis consumptis, restabat uti fati lege decresceret, iretque in pejus. Id quod profecto longe est in conditione rerum humanarum miserrimum. Scipio Africanus, cum censor esset, & lustrum conderet, atque in sacrificio solenne carmen ei scriba præiret, quo dii immortales rogabantur, ut populi Romani res meliores amplioresque facerent, satis esse eas bonas ac magnas dixit. Itaque precatus

catus est, uti eas perpetuo incolumes
 fervarent: ac protinus in publicis ta-
 bulis ad hunc modum emendari car-
 men iussit. Vtique videbat vir corda-
 tissimus, ne utiquam fieri, ut muneri-
 bus suis semper faveat cœlestis benignitas,
 aut propria ea cuiusquam populi faciat.
 Quare conversiones vicissitudinesque
 formidavit, atque omnino eas causas
 animo suo peregit, quæ ex ipsis rebus
 publicis enata, nullo extrinsecus
 impellente, turbant eas plerumque,
 vitiantque. Sane quidem Ierosolyma,
 florentissima urbium, cui David Salomoque,
 summa virtute atque prudentia duo reges,
 pacem altam & securam confecerant,
 haud diu quiescere potuit. Etenim,
 defuncto Salomone, etsi hostem foris
 non habebat, domi tamen reperit. Exortus
 est is, quem dixi, Hieroboamus, inquietis-
 simus mortalis, qui tentatum semel
 infeliciter facinus, mox meliore successu
 perfecit. Concione enim convocata,
 statum publicum, temporumque conditionem,
 & principis acta incusavit apud plebem,
 cui inesse semper malignum quiddam
 & querulum in imperantes sciret. Ipse
 interim libertatem, & alia id genus
 speciosa nomina prætexuit, cum nihil,
 nisi alienum servitium,

us est.
 intel-
 Agy-
 omo-
 unos
 us re-
 ctio-
 mpfit
 aque
 ami-
 sere,
 natu-
 æ ci-
 una.
 cita-
 quil-
 n in-
 ino,
 Ne-
 ejus
 on-
 sce-
 ecto
 ma-
 us,
 ret,
 n ei
 ro-
 ne-
 esse
 re-
 tus

rium, & dominationem sibi, concupisceret. Ibi magna populi pars, quod fieri solet, violentis his vocibus inflammata, deteriori accessit; seditio- nesque & motus civiles exsistere, quibus interire ferme aut mutari vetustissima regna, atque maximæ republicæ solent. Dehinc dux turbulentissimus illas ipsas decem tribus, quas ad rebellionem sollicitaverat, procul à Ierosolymitanorum finibus detinuit, atque urbem Sichemum, imperii tutam sedem, sibi elegit, unde in omnia regimen foret. Cæterum, quo firmiter ceptis insisteret, patria instituta multa immutavit, & diversum quendam numinis cultum, atque alia sacra commentus est. Vitulorum enim adoratione sancita, veterem superstitionem novo paxillo suspendit, populumque quem causæ bonitate retinere in officio nequivisset, religione, quæ rerumpublicarum quoddam coagulum est, devinxit sibi. Quare ex illa tempestate profectò, decem Israëliticæ tribus, dulcedine sacrorum & nectare ebriæ, fidem societatemque cum Ierosolymitanis colere, & res cum illis communes habere, quasi numinis imperio, recusabant. & jam, ut quælibet alia causa hostilis odii abesset, summa tamen ratio

ratio videbatur, quæ pro religione faceret. Ita demum regnum constitutum est, quod Israëliticum dicebatur. à quo diversum deinceps fuit Iudæorum regnum, cujus arx & caput Ierosolyma erat. Atque hæc igitur res omnium malorum causa Hebræis fuit. Defessi enim, exanguesque, nationibus exteris præda facti sunt, quos antea non orbis terrarum, neque cunctæ gentes conglobatæ movere aut contundere quibant. Statim Sufacus Aegyptius sacram urbem, templumque expilavit, &, ne contumelia deesset, columnas passim disposuit, in queis, fœdum dictu, incisa mulierum verenda erant. Nam quod Herodotus factum id à Sefostri esse prodidit, error nominis est, uti rectè Flavius iudicavit. Et erant hæc quidem aspera profectò. Sed quæ postea uterque populus, Iudæus Israëliticusque, multo tempore interjecto, perpeffus est, graviora fuerunt. Ac primò quidem destructum penitus, eversumque decem tribuum imperium à Salmanassare Assyrio est, tractaque in Mediam Persiamque tota illa gens vacuas sedes Chytæis reliquit, hominibus profanis, quos mox deinde Esar Caddon in Palæstinam ex Persia misit, Israelitarum ut terram inco-

lerent; quemadmodum mos regibus
fermè est, gentes pro libidine huc illuc
transferre, pecudum in morem, quas
pastores nunc in hibernos, nunc in æ-
stivos saltus trajiciunt. Ita enim inge-
nia populorum emolliuntur, mutan-
turque; &, qui in suo solo quidlibet
audent, placidi quietique in alieno
sunt. Nunquam deinde Israëlitis in pa-
triam remeare, aut deletam perditam-
que instaurare rempublicam contigit.
Usque adeò enim sese nefario impieta-
tis crimine obstrinxerant, uti placare
numinis iram longa dies, revolutusque
seculorum ordo nequiverit. Postquam
Israëlitæ in exilium abducti erant, re-
stabat uti Iudæi quoque meritam pœ-
nam luerent. Id quod profectò factum
est, sed sero admodum. Qua enim
tempestate Sedecias illis imperitabat,
Nabuchodonozor cum ingenti exer-
citu Ægyptum, Syriamque armis do-
muit, ac Ierosolymam, & templum,
quod illuc erat immensæ opulentia, in
cineres redegit. Inter quæ ille, nuntia-
ta Nabolassari morte, cum regni hæ-
reditatem adire magnis itineribus ma-
turaret, negotium ducibus suis dedit,
ut Iudæos Babylonem, & circum ea
loca deducerent. Atque ibi mox sedes
illis, agrosque assignavit, in queis novi
colo-

coloni vitam agerent. Superfunt veneranda antiquitatis monumenta ex Berofii annalibus, in queis scriptum est, Nabuchodonozorem ex spoliis, quæ inde reportavit, templum Belo extruxisse, urbemque Babylonem pro majestate imperii auctam costilibus cinxisse muris. ad hoc, hortos aërios, & nemora pensilia fecisse, in gratiam uxoris, quæ in montanis Mediæ educata, sylvas spectare, in edito quæ essent, amabat. Ex quo fit, uti vanum & nihili sit, quod magno consensu Græci tradiderunt, admiranda ea opera extructa à Semiramide fuisse. Confutatur enim eos apud Flavium autor omni exceptione major, Berofus Chaldæus, quem & antiquissimum esse, & summa religione ac fide res popularium suorum ad æternitatem consecrasse, creditum ab omnibus est. Iudæis neque graveis pœnas summus Deus, neque nimis longas inflixit. In exilio enim miti, facillique, tanquam in patriis sedibus, vixere. Ac dein, circumacto septuaginta annorum orbe, redditi Palæstinæ sunt, & Ierosolyman templumque ædificarunt, constitutaque iterum respublica eorum est. Hic verò status rerum longè alius, quàm antè, fuit. Etenim imperium,

G 2

quod

quod penes Davidis posteros quondam fuerat, nunc Levitæ, vario quidem illi & diverso modo identidem, sed tamen Levitæ usurparunt. Ii homines, summam potestatem nacti, rempublicam quidem ditissimam maximamque fecere, sed ipsi inter se, dum de imperio, honoribus, gloria certabant, divina atque humana promiscua habuere. Ita nihil ad pietatem modestiamque illis sanctissimum nomen religionis profuit, quos ex cæterorum civium communione selegerat sibi, seposueratque olim Deus, uti inter sacra ceremoniasque, procul ambitione, & tatem agerent.

CAPUT XVI.

Reipublicæ regimen apud pontifices. Eorum flagitia, & improba machinationes. De Elia sibi filius. Templum Garizitanum qua impietate exstructum sit. Onia detestabile scelus. Matthias Hasmonæus laudatissimus dux. Principatus Iudææ Maccabæi. de Alcimo nequissimo bipedum. Iudæa iterum sub regibus. De Herode. de Idumæis, & numine eorum Cosa. Samea vera divinatio. Qua iniquitate Herodes imperium exercuerit. Ut Iudæorum leges temeraverit.

Ex